

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

ИЗПИТ ПО МАТЕМАТИКА

25 юни 2009 г.

ВАРИАНТ 3

УВАЖАЕМИ УЧЕНИЦИ,

Тестът съдържа 50 задачи по математика.

Задачите са два вида: със структуриран отговор с четири възможности за отговор, от които само един е верният, и с кратък свободен отговор.

Отговорите отбелязвайте със син цвят на химикалката в листа за отговори, а не върху тестовата книжка.

За да отбележите своя отговор, срещу номера на съответната задача зачертайте със знака **X** буквата на избрания от Вас отговор.

Например:

Ако след това прецените, че първоначалният Ви отговор не е верен, запълнете кръгчето с грешния отговор и зачертайте със знака **X** буквата на друг отговор, който приемате за верен.

Например:

За задачите със свободен отговор в листа за отговори е оставено празно място. Използвайте това място, за да запишете своя отговор.

Ако след това прецените, че записаният свободен отговор не е верен, задраскайте го с хоризонтална черта и запишете над него отговора, който според Вас е правилен.

Запомнете! Като действителен отговор на съответната задача се приема само този, чиято буква е зачертана със знака X. За всяка задача трябва да е отбелязан не повече от един действителен отговор.

ПОЖЕЛАВАМЕ ВИ УСПЕШНА РАБОТА!

1. Числото $5,35$ е равно на:

A) $\frac{535}{10}$

B) $53\frac{1}{2}$

B) $53\frac{7}{20}$

G) $5\frac{7}{20}$

2. Данчо имал 3 лв. и похарчил $\frac{3}{5}$ от тях. Колко лева са му останали?

A) $0,80$ лв.

B) 1 лв.

B) $1,20$ лв.

G) $1,80$ лв.

3. Стойността на израза $\frac{1}{3} + \frac{2}{6} + \frac{3}{9} + \frac{4}{12}$ е равна на:

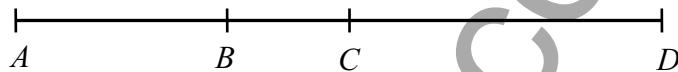
A) $\frac{4}{3}$

B) $\frac{10}{36}$

B) $\frac{10}{3}$

G) 3

4. Точките A , B , C и D лежат на една права в този ред отляво надясно. Да се намери дълчината на отсечката BC в сантиметри, ако $AC = 6,5$ см, $BD = 8,5$ см и $AD = 13,5$ см.

(Отговора запишете в листа за отговори.)

5. Обиколката на равнобедрен триъгълник е 40 см, а дълчината на една от страните му е 10 см. Колко процента от обиколката на триъгълника е дълчината на основата?

A) 50%

B) 35%

B) 30%

G) 25%

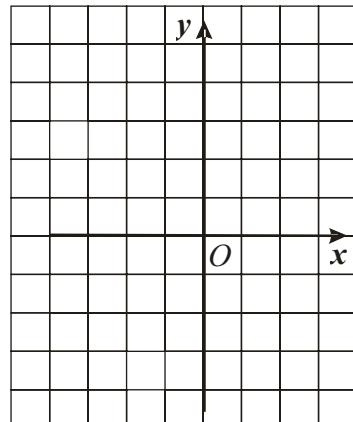
6. Точките $A(-2;-1)$, $B(1;0)$ и $C(-2;4)$ са върхове на триъгълник в правоъгълна координатна система. Лицето на триъгълника в квадратни мерни единици е:

A) 15

B) $10,5$

B) $7,5$

G) 3

7. За 5 часа петима работници изкопават 5 шахти. Колко шахти ще изкопаят десет работници за 10 часа?

A) 20

B) 10

B) 15

G) 25

8. Кое от посочените неравенства НЕ е вярно?

A) $(-5)^4 - 5 \cdot 5^2 > 0$

B) $|-3| \cdot |-9| > 0$

B) $-5^4 + 5 \cdot 5^2 > 0$

G) $-5 \cdot |-7| < 0$

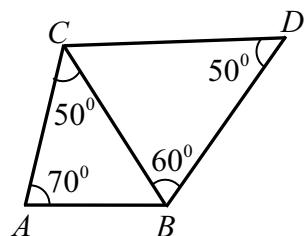
9. За всяка стойност на a изразът $a^5 - a^3(a^2 + a)$ приема:

- A) само положителни стойности
B) само неположителни стойности

- B) само отрицателни стойности
Г) само неотрицателни стойности

10. Коя от отсечките AB , BC , AC , CD и BD е с най-голяма дължина?

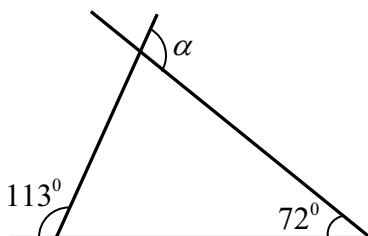
- A) BC B) AC В) CD Г) BD

11. Пресметнете стойността на израза $9y - 100y^3$ при $y = 0,3$.

- A) -91   Б) 2,7   В) 0   Г) 2,43

12. По данните от чертежа намерете мярката в градуси на α .

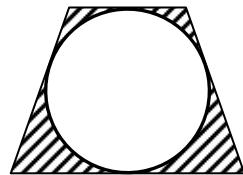

(Отговора запишете в листа за отговори.)

13. Годините на Димо и годините на баба му се записват с двуцифирени числа. Едното число е точен квадрат, а второто е просто и се записва с цифрите на първото в обратен ред. На колко години е бабата на Димо?

(Отговора запишете в листа за отговори.)

14. Основите на трапеца от фигурата са с дължини 15 см и 5 см, а височината на трапеца е с дължина 8 см и е равна на диаметъра на кръга. Намерете лицето в квадратни сантиметри на заштрихованата част от фигурата.

(Отговора запишете в листа за отговори.)

15. Разложете израза $6(2y-5)-12(2y-5)(y+5)$ на произведение от прости множители.

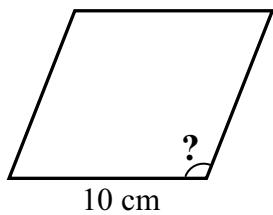
- A) $-6(2y-5)(2y+9)$
Б) $6(2y-5)(11-2y)$
В) $-12(2y-5)(y+5)$
Г) $-12(2y-5)(y+2)$

16. Кой от посочените многостени има 14 ръба и 8 стени?

- A) шестоъгълна призма
Б) петоъгълна призма
В) осмоъгълна пирамида
Г) седмоъгълна пирамида

17. Ако ромб със страна 10 см има лице 50 cm^2 , тъпият ъгъл на ромба има мярка:

A) 105°	B) 120°
B) 135°	C) 150°

18. Уравнението $|4-x|=6$ **НЯМА** корен в интервала:

A) $(-5; 9]$	B) $[-2; 10)$	C) $[11; +\infty)$	D) $[-2; 7]$

19. Цената на една стока била увеличена с 25% , а по-късно новата цена била намалена с 20% . С колко процента последната цена на стоката се различава от първоначалната?

(Отговора запишете в листа за отговори.)

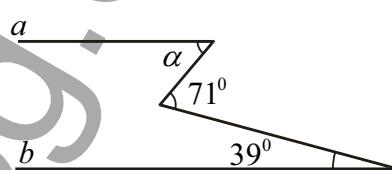
20. Две различни десетични дроби са означени с a и b . Ако десетичната запетая в a се премести 2 десетични знака наляво, полученото число ще бъде 4 пъти по-малко от числото b .

Да се намери отношението $\frac{b}{a}$.

A) 0,4	B) 0,04	C) 0,25	D) 1

21. Правите a и b от чертежа са успоредни, ако мярката на α е:

A) 110°	B) 30°
C) 32°	D) 64°

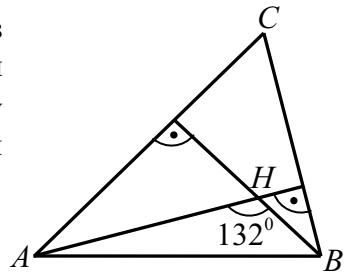

22. Сборът на числата, които са реципрочни на корените на уравнението $9x^2 - (2x-1)^2 = 0$, е равен на:

A) 4	B) $-\frac{4}{5}$	C) 5	D) $\frac{4}{5}$

23. В остроъгълния ΔABC височините през върховете A и B се пресичат в точката H и $\angle AHB = 132^\circ$. Да се намери остроят ъгъл между ъглополовящите на ъглите на триъгълника при върховете A и B .

A) 45°	B) 66°	C) 75°	D) 78°

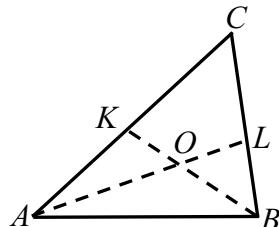

24. Намерете най-малкото цяло число, което е решение на неравенството $\frac{3}{4}x + 3 \geq 0,4x + 2$.

(Отговора запишете в листа за отговори.)

25. Ъглополовящите AL ($L \in BC$) и BK ($K \in AC$) в ΔABC се пресичат в точката O . Да се намери мярката на $\angle ACB$, ако $\angle BOL$ и $\angle AOB$ се отнасят както $13:23$.

A) 30°	B) 36°	C) 45°	D) 50°

26. Ако на дадено трицифreno число изтрием цифрата на стотиците, се получава число, което е 25 пъти по-малко от даденото. Изтритата цифра е:

- A) 9   B) 6   C) 4   D) 5

27. Асен отишъл на гости при своя приятел Васил от 11-ия етаж на жилищния блок, в който живеят и двамата. Когато решил да се прибира, той тръгнал нагоре по стълбите вместо надолу към своя етаж. Стигнал до последния етаж на блока и забелязвайки, че се е объркал, тръгнал обратно за дома си. По този начин Асен изминал 1,4 пъти по-голямо разстояние от необходимото, за да се прибере направо у дома. Колко етажен е жилищният блок на Асен и Васил, ако 5-ият, 6-ият и 7-ият етаж в него са отделени за административни помещения и на тези етажи няма живущи?

- A) 12   B) 13   C) 14   D) повече от 14

28. Даден е правоъгълен ΔABC ($\angle ACB = 90^\circ$), в който $AC > BC$. Ако дълчината на височината към хипотенузата AB е 6 см и M е средата на AB , да се намери дълчината в сантиметри на височината в ΔAMC от върха A .

(Отговора запишете в листа за отговори.)

29. Два литра сок с концентрация 60% на плодовия екстракт се смесват с 4 литра сок, в който плодовият екстракт се отнася към водата както 3 : 5. Концентрацията на получения сок е:

- A) 30%   B) 35%   C) 40%   D) 45%

30. Иванчо живее в 10-етажна сграда. Асансьорът в сградата се движи с една и съща постоянна скорост от първия до десетия етаж и обратно. Иванчо слизи с него за 20 секунди от етажа, на който живее, а се качва за 24 секунди, защото не успява да стигне бутона на своя етаж и слизайки на по-долен етаж, изминава оставащото разстояние по стълбите до върхи с 2 пъти по-малка скорост от тази на асансьора. На кой етаж живее Иванчо?

- A) осми   B) седми   C) шести   D) пети

31. В компютърна игра вложителят в банката има право да променя наличната сума по влога си, като я увеличава с 10% или я намалява с 10%. След колко промени най-малко първоначална сума от 100 лв. може да стане 98 лв. и 1 ст.?

(Отговора запишете в листа за отговори.)

32. Средноаритметичното на годините на майката, башата и трите деца в едно семейство е 21 години, а средноаритметичното на годините на трите деца е 11 години. На колко години е башата, ако той е с 4 години по-възрастен от майката?

- A) 40   B) 34   C) 36   D) 38

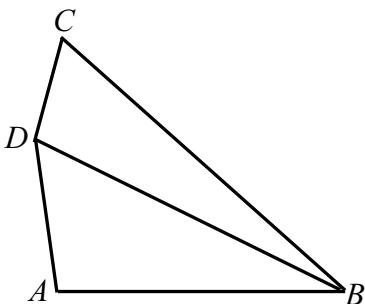
33. Всяка от отсечките $a = 5 \text{ dm}$, $b = 7 \text{ dm}$ и $c = 9 \text{ dm}$ е страна или височина на даден успоредник. Възможно най-голямото лице на успоредника в квадратни дециметри е:

- A) 21   B) 35   C) 45   D) 63

34. На един остров живеят рицари, които винаги казват истината, и лъжци, които винаги лъжат. Част от жителите твърдят, че броят на рицарите на острова е четно число, а останалите твърдят, че броят на лъжците на острова е нечетно число. Кое от посочените числа **НЕ** може да е броят на жителите на този остров?

- A) 30   B) 35   C) 40   D) 506

35. Даден е четириъгълник $ABCD$ със страни $AB = 8$ см, $BC = 16$ см, $CD = 4$ см и $AD = 6$ см. Намерете дължината на диагонала BD в сантиметри, ако тя е цяло число.

(Отговора запишете в листа за отговори.)

36. В една оранжерия има пет лехи, които са номерирани с числата от 1 до 5. На всяка леха са засадени точно по един от следните видове цветя: карамфили, гербери, лалета, рози и хризантеми. Ако номерата на лехите с карамфили и с лалета са четни, лехата с карамфилите е единственият съсед на лехата с герберите и лехата с розите не е до лехата с карамфилите, какви са цветята на лехата с номер 3?

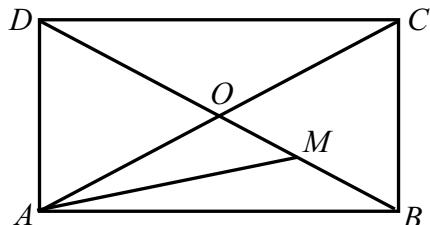
- A)** карамфили   **B)** гербери   **C)** лалета   **D)** хризантеми

37. Да се реши неравенството $(x-4)(x-3) \geq 4 + (3-x)^2$.

- A)** $x \in (-\infty; -1)$ **B)** $x \in (-\infty; -1]$ **C)** $x \in (-1; \infty)$ **D)** $x \in [-1; \infty)$

38. Диагоналите на правоъгълника $ABCD$ се пресичат в точката O . Ако точката M е средата на отсечката BO , колко процента от лицето на правоъгълника е лицето на $\triangle AMO$?

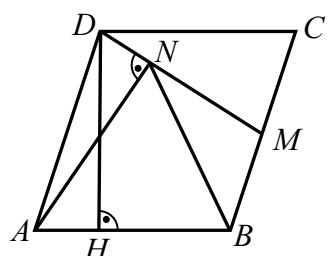
- A)** 12,5   **B)** 15   **C)** 20,5   **D)** 25

39. За кои стойности на параметъра k корените на уравнението $(k+1)x+1=k^2$ са решения на неравенството $\frac{1}{2}(1-x) \geq x+0,5$?

- A)** $k \in (-\infty; 1]$ **B)** $k \in (-\infty; -1) \cup (-1; 1]$ **C)** $k \in (-\infty; -1) \cup [-1; 1)$ **D)** $k \neq 0$

40. Даден е успоредник $ABCD$ с височина $DH = 6$ см ($H \in AB$). Нека M е средата на страната BC и $AN \perp DM$ ($N \in DM$). Да се намери лицето на успоредника в квадратни сантиметри, ако $BN = 4,4$ см.

- A)** 26,4   **B)** 22,4   **C)** 18,8   **D)** 16,4

41. В една област има 3 града: A , B и C . Жителите на A винаги казват истината, жителите на B винаги лъжат, а жителите на C – ако веднъж са излъгали, следващия път задължително казват истината, а ако са казали истината, следващия път задължително лъжат. В един от градовете избухнал пожар и жител от областта провел следния разговор с дежурния на единствената пожарна:

- В нашия град има пожар!
- Къде е пожарът?
- В град B .

За кой от градовете трябвало да се отправи пожарната?

A) A

B) B

B) B

Г) не може да се определи

42. В парламентарните избори на една държава участвали всички пълнолетни граждани, които гласували за регистрираните партии. Гласувалите за партията на математиците обичат математиката, а 80% от гласувалите за останалите партии не обичат математиката. Най-малко колко процента са гласували за партията на математиците, ако точно 52% от пълнолетните жители на тази държава обичат математиката?

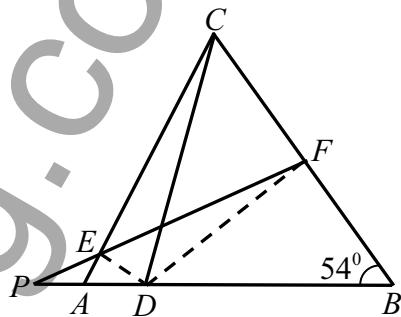
A) 35%

B) 52%

B) 42%

Г) 40%

43. Даден е $\triangle ABC$, в който $AB > AC$ и $\angle ABC = 54^\circ$. Точката D от страната AB е такава, че $CD = BD$, а ъглополовящите на $\angle ADC$ и $\angle BDC$ пресичат страните AC и BC съответно в точките E и F . Ако правата EF пресича правата AB в точка P и $2PD = EF$, да се намери градусната мярка на $\angle PED$.

A) 100°

B) 102°

B) 108°

Г) 120°

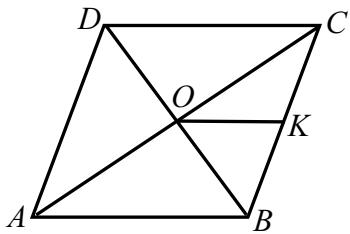
44. Ася и Ваня купили по една кутия с един и същ брой пликчета с боя за яйца. С едно пликче могат да се боядисат 5 или 6 яйца. За празника в училище Ася боядисала 154 яйца с всичките си пликчета, а Ваня – 175 яйца, като също употребила своите пликчета. По колко пликчета има в една кутия?

A) по-малко от 26   **B)** 26

B) 30

Г) повече от 30

45. В ромб $ABCD$ със страна $AB = 8$ см диагоналите AC и BD се пресичат в точката O . Да се намери лицето в квадратни сантиметри на четириъгълника $ABKO$, ако K е средата на страната BC и $\angle COK : \angle BOK = 1 : 5$.

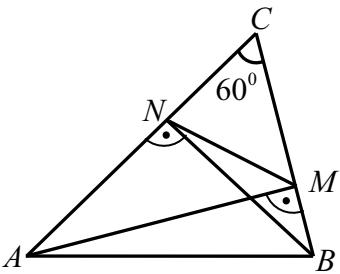
A) 16

B) 12

B) 24

Г) 18

46. Даден е остроъгълен $\triangle ABC$ с $\angle ACB = 60^\circ$. Да се намери периметърът на $\triangle ABC$ в сантиметри, ако периметърът на $\triangle NMC$ е 11 см, където AM ($M \in BC$) и BN ($N \in AC$) са височините съответно към страните BC и AC в $\triangle ABC$.

A) 22

B) 28

B) 30

Г) 33

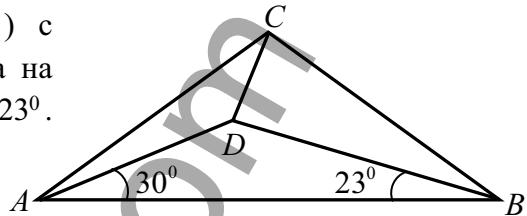
47. На дъската са записани естествените числа от 1 до 12 включително. Учениците в класа играят на следната игра: един ученик излиза на дъската, изтрива две от числата и на тяхно място записва сумата им, намалена с 1. След това излиза втори ученик и прави същото с числата на дъската. После излиза трети ученик и т.н. Играта продължава, докато на дъската остане едно число. Числото, което остава, е:

- A) по-малко от 12   B) 12   C) 67   D) по-голямо от 67

48. Дълчините на страните на един триъгълник са цели числа 13 , x и y , измерени в една и съща мерна единица. Ако $xy = 105$, то периметърът на триъгълника в същата мерна единица е:

- A) 35   B) 39   C) 51   D) 119

49. Даден е равнобедрен ΔABC ($AC = BC$) с $\angle ACB = 106^\circ$. Точката D е във вътрешността на триъгълника така, че $\angle DAB = 30^\circ$ и $\angle ABD = 23^\circ$. Да се намери мярката на $\angle BDC$.

- A) 90° B) 87° C) 85° D) 83°

50. Върху стените на кубче са записани точно по веднъж числата от 1 до 6. Ако една от стените е избрана за основа и кубчето е поставено на нея, то сумата на числата върху околните стени е 13. При друг избор на основа сумата на числата върху околните стени става 12. Кое е числото върху стената, която е противоположна на стената с числото 1?

- A) 2   B) 3   C) 4 или 5   D) 6